

Halvårsrapport 2018
1. januar – 30. juni 2018

SPAREKASSEN  ***DJURSLAND***

Cvr.nr. 70558114

Indhold

Halvårsrapport 1. halvår 2018

SPAREKASSEN DJURSLAND

Langgade 42, Vivild, 8961 Allingåbro

Telefon 86 48 60 22

Telefax 86 48 68 19

CVR-nr. 70558114

Hjemmeside: www.spardjurs.dk

E-mail : mail@spardjurs.dk

Indholdsfortegnelse:

Side	2	Ledelsespåtegning
Side	3	Ledelsesberetning
Side	9	Resultat- og totalindkomstopgørelse
Side	10	Balance
Side	12	Egenkapitalopgørelse
Side	13	Noter

Sparekassens afdelinger:

Auning	Centervej 8, 8963 Auning Tlf. 86 48 47 66
Erhverv	Hovedgaden 82, 8961 Allingåbro Tlf. 86 48 17 55
Grenaa	Sønderport 2, 8500 Grenaa Tlf. 87 79 79 79
Hornslet	Tingvej 10A, 8543 Hornslet Tlf. 87 62 17 17
Knebel	Knebel Bygade 21A, 8420 Knebel Tlf. 87 52 13 20
Ryomgård	Vestergade 39, 8550 Ryomgård Tlf. 86 39 43 55
Vivild - hovedkontor	Langgade 42, Vivild, 8961 Allingåbro Tlf. 86 48 60 22

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt halvårsrapporten for 1. halvår 2018 for Sparekassen Djursland.

Halvårsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder Finanstilsynets Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at halvårsregnskabet giver et retvisende billede af Sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 30. juni 2018, samt af resultatet for perioden 1. januar – 30. juni 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Sparekassen kan påvirkes af.

Vivild, den 23. august 2018

Direktion

Peter L. Sørensen
direktør

Bestyrelse

Pernille Amstrup-Bønløkke
formand

Torben V. Blach
næstformand

Allan Thorhauge*

Christian Greve

Niels Ole Birk Nielsen

Palle Knudsen

Lene K. Brejnegaard

Paul Busk Jensen

Anker Høgh Rasmussen

Karen F. Lisvad
medarbejdervalgt

Anja Soelberg
medarbejdervalgt

* Uafhængigt bestyrelsesmedlem med særlige faglige kvalifikationer jfr. revisionsudvalgsbekendtgørelsen.

Ledelsesberetning

Halvårsrapport for 1. halvår 2018

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Sparekassen Djursland har for 1. halvår 2018 opnået et positivt resultat før skat på 12,1 mio. kr. mod 11,2 mio. kr. for 1. halvår 2017. Resultatet er tilfredsstillende.

Der fornemmes en vis optimisme i samfundet – bl.a. øget omsætning af fast ejendom i Sparekassens markedsområde til udbudte og gunstige priser. **Privatkundernes** økonomi er positivt påvirket af den historiske lave rente og de dermed lave boligudgifter. Privatkundernes betalingsevne er generelt tilfredsstillende. Mange **Virksomheder** oplever en øget efterspørgsel efter deres varer og dermed en øget indtjening. Sparekassens største branche er landbruget, som desværre igen oplever dårlige afregningspriser på bl.a. mælk og svin, og afventer årets høst med en vis pessimisme grundet den meget tørre sommer.

Resultatet er især positivt påvirket af:

- øget netto rente- og gebyrindtægter – primært som følge af sammenlægningen med Søby Skader Halling Sparekasse i efteråret 2017
- positiv kursregulering
- stigende forretningsomfang med 18,8 %
 - indlån stigende med 17,0 % (å/å)
 - garantier stigende med 45,4 % (å/å)
 - udlån stigende med 12,7 % (å/å)
- fortsat overskydende likviditet og solvens
- fortsat tilgang af nye kunder.

Resumé

Nettoresultatet før skat for 1. halvår 2018 er som nævnt opgjort til et overskud på 12,1 mio. kr. mod et overskud før skat på 11,2 mio. kr. for 1. halvår 2017 eller en stigning på 0,9 mio. kr. Stigningen kan primært forklares med øgede netto rente- og gebyrindtægter samt tilbageførsel af værdiregulering på overtagne udlån.

Resultatopgørelse i sammendrag (i 1.000 kr.)	30.06.2018	30.06.2017
Netto renteindtægter	26.412	26.045
Udbytte af aktier og netto gebyr- og provisionsindtægter	19.013	17.201
Netto rente- og gebyrindtægter	45.425	43.246
Andre driftsindtægter	5.960	1.264
Udgifter til personale og administration	34.350	29.660
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	1.901	1.741
Andre driftsudgifter	634	563
Basisindtjening før nedskrivning, kursregulering og skat	14.500	12.546
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender m.v.	3.762	2.548
Basisindtjening før kursregulering og skat	10.738	9.998
Kursreguleringer	1.379	1.235
Resultat før skat	12.117	11.233

I 1. halvår 2018 udgør netto renteindtægter 26,4 mio. kr. sammenlignet med 1. halvår 2017, hvor posten udgjorde 26,0 mio. kr. – en stigning på 0,4 mio. kr. eller 1,4 %. Et fortsat lavt renteniveau vanskeliggør en fornuftig rentemarginal i flere kundeforhold, ligesom renteniveauet er en udfordring i forhold til et fornuftigt afkast af en stor egenbeholdning af værdipapirer.

Netto gebyr- og provisionsindtægter kan ved halvåret 2018 opgøres til 19,0 mio. kr. mod 17,2 mio. kr. ved halvåret 2017, og således en stigning på 1,8 mio. kr. eller 10,5 %. Stigningen kan især forklares med øget omsætning af fast ejendom, og dermed øget efterspørgsel efter produkter til boligfinansiering, samt efterspørgsel efter investering af pensionsmidler og ikke mindst efterspørgsel efter skadesforsikringer.

Endvidere en stigning i andre driftsindtægter på 4,7 mio. kr., som skyldes tilbageførsel af værdiregulering på overtagne udlån overtaget fra primært Vistoft Sparekasse og Tved afdelingen, Sparekassen Kronjylland i forbindelse med fusion og køb af kunder i 2014 og 2015. En væsentlig del af disse reguleringer er nu bogført som egne individuelle nedskrivninger.

Kursreguleringen er i 1. halvår 2018 positiv med 1,4 mio. kr. mod en ligeledes positiv kursregulering i 1. halvår 2017 på 1,2 mio. kr. Den positive kursregulering skal forklares med modsatrettede forhold, idet kursreguleringen af Sparekassens egenbeholdning, som primært består af danske børsnoterede korte obligationer, er negativ med 1,7 mio. kr., mens kursreguleringen af beholdningen af sektoraktier bidrager med en positiv kursregulering ved halvåret 2018 på 2,9 mio. kr. Desuden udgøres posten af positiv regulering af Sparekassens beholdning af valuta.

En større andel af Sparekassens egenbeholdning forvaltes fortsat af eksterne forvaltere. Således forvalter Sparinvest værdier for ca. 350 mio. kr., mens Nykredit forvalter værdier for ca. 110 mio. kr.

Udgifter til personale og administration udgjorde i 1. halvår 2018 34,4 mio. kr. mod 29,7 mio. kr. i 1. halvår 2017 – eller en stigning på 4,7 mio. kr. eller 15,8 %. Udgifter til personale stiger fra 18,5 mio. kr. i 1. halvår 2017 til 20,4 mio. kr. i 1. halvår 2018. Stigningen relaterer sig primært til lønudgifter til medarbejderne fra Søby Skader Halling Sparekasse, som alle er ansatte i Sparekassen efter sammenlægningen. Endvidere øges udgiften til øvrige administrationsudgifter med 2,8 mio. kr. fra 11,2 mio. kr. i 1. halvår 2017 til 14,0 mio. kr. i 1. halvår 2018, og kan tilskrives øgede IT-udgifter som følge af intensiveret udvikling til Sparekassens IT-leverandør SDC A/S, men primært tilskrives uforudsete IT-omkostninger til BEC i forbindelse med sammenlægningen.

Andre driftsudgifter er uændrede fra 1. halvår 2017 til 1. halvåret 2018 med 0,6 mio. kr. Posten dækker over Sparekassens udgifter til det årlige garantmøde, samt Sparekassens beskedne bidrag til Afviklingsformuen for 2018. Endelig udgifter relateret til Sparekassens beholdning af sommerhusgrunde ved "Skovsøen", Fjellerup, hvor der ved halvåret 2018 er 13 grunde i beholdning. Dermed er der siden 1. halvår 2017 afsat 13 grunde.

Endelig er der tale om en stigning i nedskrivning på udlån og tilgodehavender m.m. på 1,3 mio. kr. fra 2,5 mio. kr. i 1. halvår 2017 til 3,8 mio. kr. i 1. halvår 2018. Stigningen skyldes nye og øgede individuelle nedskrivninger på Sparekassens kunder, samt forholdet omtalt under andre driftsindtægter, idet flere overtagne værdireguleringer nu er bogført som egne individuelle nedskrivninger grundet udviklingen i engagementerne. I de samlede nedskrivninger indgår statistiske nedskrivninger i.h.t. den nye regnskabsstandard IFRS 9 for første gang i Sparekassens regnskab for 1. halvår 2018. Det har dog også været muligt at regulere en række nedskrivninger på kunder, hvor kreditboniteten har udviklet sig positivt bl.a. som følge af positive samfundskonjunkturer. I alt en nettonedskrivning på 3,8 mio. kr.

Indtjeningen pr. omkostningskrone er faldende fra 1,33 i 1. halvår 2017 til 1,30 i 1. halvår 2018. Forklaringen skal primært findes i et højere niveau for nedskrivning på udlån og for omkostninger til personale og administration.

Basisindtjening pr. omkostningskrone er uændret fra 1. halvår 2017 til 1. halvår 2018 med 1,39. Øget netto rente- og gebyrindtægter og tilbageførsel af overtagne nedskrivninger opvejes af øgede omkostninger til personale og administration.

Nettoresultatet er som sagt tilfredsstillende. Sparekassen realiserer stabile gebyrindtægter – bl.a. øgede lånesagsgebyrer, hvilket vidner om stigende aktivitet i samfundet. Desuden genererer Sparekassens formidling af forsikringsprodukter stigende gebyrindtægter.

Sparekassen har deltaget i tre sammenlægninger, en fusion og et opkøb af kunder i perioden 2010 til 2017, og har dermed mere end 17.000 kunder. Sparekassen har 6 kundeeksperderende afdelinger fordelt i større byer på Djursland. Afdelingen i Vivild huser Sparekassens stabsafdelinger, og afdelingen i Allingåbro huser Sparekassens erhvervsafdeling.

Sparekassens solvens er opgjort til 17,9 % mod lovens krav på 8,0 %. Det individuelle solvensbehov er opgjort til 9,7 %, og Sparekassen lever dermed op til den ønskede overdækning på 3 %-point jf. Sparekassens forretningsmodel.

Da den eksterne revision ikke har revideret periodens resultat, er den faktiske solvens i overensstemmelse med lovgivningen opgjort uden at medregne periodens resultat.

Tillægges periodens resultat kan solvensen ved halvåret 2018 opgøres til 18,6 %.

Ved halvåret 2018 udgør garantkapitalen 97,0 mio. kr. mod 94,4 mio. kr. ultimo 2017. Sparekassens garantier har grundet konkurrencedygtige koncepter og tillid til Sparekassens forretningsmodel bibeholdt og i mange tilfælde øget deres indskud – en tillid, som Sparekassens ledelse værdsætter. Garantkapitalen tegnes af 4.646 garantier med en beløbsmæssig fordeling, som ledelsen er tilfreds med.

Likviditeten er fortsat yderst tilfredsstillende, idet der ved halvåret 2018 er en overdækning på 376,6 % jf. § 152 i lov om finansiel virksomhed.

I.h.t. Liquidity Coverage Ratio (LCR) opfylder Sparekassen også gældende krav, idet LCR ultimo 1. halvår 2018 kan opgøres til 379,0 %. LCR beregnes som beholdning af højkvalitets likvide aktiver i forhold til netto cash-outflow over de kommende 30 dage, og er indfaset efter nedenstående model.

	2015	2016	2017	2018
LCR >	60%	70%	80%	100%

Resultat og forventninger til 2018

Der er i 1. halvår 2018 realiseret et resultat på 12,1 mio. kr. før skat. Ved udarbejdelse af Årsrapport 2017 udmeldte Sparekassen et forventet resultat for 2018 i niveauet 15 – 20 mio. kr. før skat. På baggrund af halvårsregnskabet og forventningerne til 2. halvår 2018 opjusteres Sparekassens forventninger til årets resultat før skat til mellem 20,0 og 25,0 mio. kr.

Risici og usikkerhed i den resterende del af 2018

Nedskrivning på udlån er fortsat Sparekassens største risiko, men er stadig på et acceptabelt niveau. Der vil fortsat være stor fokus på forsigtig og fornuftig kreditgivning for dermed at undgå unødvendige tab. Strategien er, at vækst alene skal ske uden at indgå i risikofyldte projekter.

I privatsegmentet følges engagementerne med øget opmærksomhed og grundig kreditvurdering ved udvidelse af engagementerne, idet sociale begivenheder så som arbejdsløshed eller skilsmisse i høj grad påvirker tilbagebetalingsvnen.

Sparekassen har ingen hybrid kernekapital til indfrielse, og er ikke afhængig af funding fra nationale eller internationale aktører.

Kapitalgrundlag, solvens, risikostyring, forretningsmodel og likviditet

Sparekassen skal i henhold til lovgivningen have et kapitalgrundlag, der understøtter risikoprofilen. Ledelsen har valgt at opgøre kreditrisikoen efter standardmetoden og den operationelle risiko efter basisindikatormetoden. Markedsrisikoen opgøres efter standardmetoden. Det er fortsat ledelsens vurdering, at der ikke vil være behov for at anvende mere avancerede metoder til opgørelse af kapitalen.

I henhold til lov om finansiel virksomhed skal bestyrelsen og direktionen sikre, at Sparekassen har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag, hvilket er den kapital, der efter ledelsens vurdering som minimum skal til for at dække alle væsentlige risici.

Med indførelsen af reglerne til kapital i pengeinstitutter pr. 1. januar 2014, er der sket en skærpelse af kravet til egenkapital, ligesom der er kommet yderligere krav til likviditet og gearing. Bl.a. er Liquidity Coverage Ratio (LCR) som nævnt indfaset gradvist fra 1. oktober 2015 og frem mod 2018.

Sparekassens kapitalgrundlag er påvirket af indførelsen af kapitaldækningsregler baseret på direktiv og forordning. Endvidere er kapitalgrundlaget påvirket af den betalte goodwill i forbindelse med fusion og opkøb – i alt 21,6 mio. kr., som fratrækkes i opgørelsen af kapitalgrundlaget. Den samlede risikoeksponering er pr. 30. juni 2018 opgjort til 1.142,3 mio. kr. eller en stigning på 49,9 mio. kr. i forhold til ultimo 2017, mens kapitalgrundlaget kan opgøres til 203,8 mio. kr., svarende til en kapitalprocent pr. 30. juni 2018 på 17,9 % og en kernekapitalprocent på 14,7 %. Tillægges periodens resultat kan kapitalgrundlaget opgøres til 212,0 mio. kr., kapitalprocenten til 18,6 % og kernekapitalprocenten til 15,4 %

Det individuelle solvensbehov er opgjort til 9,7 %, og er blandt andet fastsat ud fra ledelsens forventninger til fremtiden m.m.

Pr. 30. juni 2018 udgør Sparekassens egenkapital 229,6 mio. kr. eller en stigning på 5,9 mio. kr. i forhold til 31. december 2017, som primært kan henføres til resultatet pr. 30. juni 2018, en tilgang i garantkapitalen samt effekten af IFRS 9, som er fratrasket egenkapitalen.

Sparekassens ledelse har udarbejdet en kapitalplan, hvori det vurderes, i hvilket omfang den nuværende kapital er tilstrækkelig. De højere minimumkapitalkrav samt krav til kvaliteten af kapitalen, vil reducere Sparekassens kapitalbuffer. Ved fuld indfasning i 2023 kan kapitalkravet stige til 13 % af risikoeksponeringen. For Sparekassen vil dette medføre et krav om minimum 148,5 mio. i kapitalgrundlag ved uændret risikoeksponering. Sparekassens nuværende kapitalgrundlag er 212,0 mio. kr. med tillæg af periodens resultat. Ud over det forventede kapitalkrav på 13,0 % forventer Sparekassen at skulle opfylde et individuelt solvensbehov. Ved Sparekassens nuværende individuelle solvensbehov opgjort til 9,7 % vil Sparekassen allerede nu kunne opfylde dette krav.

Det er Sparekassens ledelses vurdering, at Sparekassen på baggrund af de nuværende kapitalforhold og kapitalplaner, vil kunne honorere alle kendt fremtidige kapitalkrav – herunder det fuldt indfasede NEP-krav. Sparekassen vil dog over de kommende år arbejde på en fortsat styrkelse af kapitalen gennem fokus på omkostningsreduktion, fortsat tilpasning af filialstruktur, rentemarginal, tilpasning af gebyrer og minimering af tab på udlån ved effektiv kreditstyring. Endvidere er der fokus på konkurrencedygtige koncepter, og på at drive en troværdig og rentabel Sparekasse, for dermed at fastholde Sparekassens garantier og investorer.

Sparekassens kapital kan sammenlignes med kapitalkrav, og kan illustreres således:

	Kapitalgrundlag Sparekassen 30. juni 2018 %	Kapitalgrundlag Sparekassen 30. juni 2018 – incl. periodens resultat %	Formelt kapital- krav 2018 %	Formelt kapital- krav 2019 %
Egentlig kernekapital	13,4	14,1	4,5	4,5
Kapitalgrundlag	17,9	18,6	9,9*	11,0*
Kapitalbehov	9,7	9,7	over 8	over 8

* Kontracykliskbuffer er medtaget med 0 % i 2018 og 0,50 % i 2019. Kapitalbevaringsbuffer er medtaget med 1,875 % i 2018 og 2,50 % i 2019. Den kontracykliskebuffer kan indføres med op til 2,5 % frem mod 2023.

Sparekassens individuelle solvensbehov

Opgørelsen af solvensbehovet er baseret på bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov og på Finanstilsynets vejledning herom. Solvensbehovet opgøres efter den såkaldte 8+ model, hvor der afsættes yderligere kapital på alle de områder, hvor Sparekassen har særlige risici, som ikke er dækket af kapitalkravet. Solvensbehovet er efter denne model opgjort til 9,7 % pr. 30. juni 2018, og dermed en umiddelbar overdækning på 93,0 mio. kr., som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov) og den faktiske kapital (kapitalprocent).

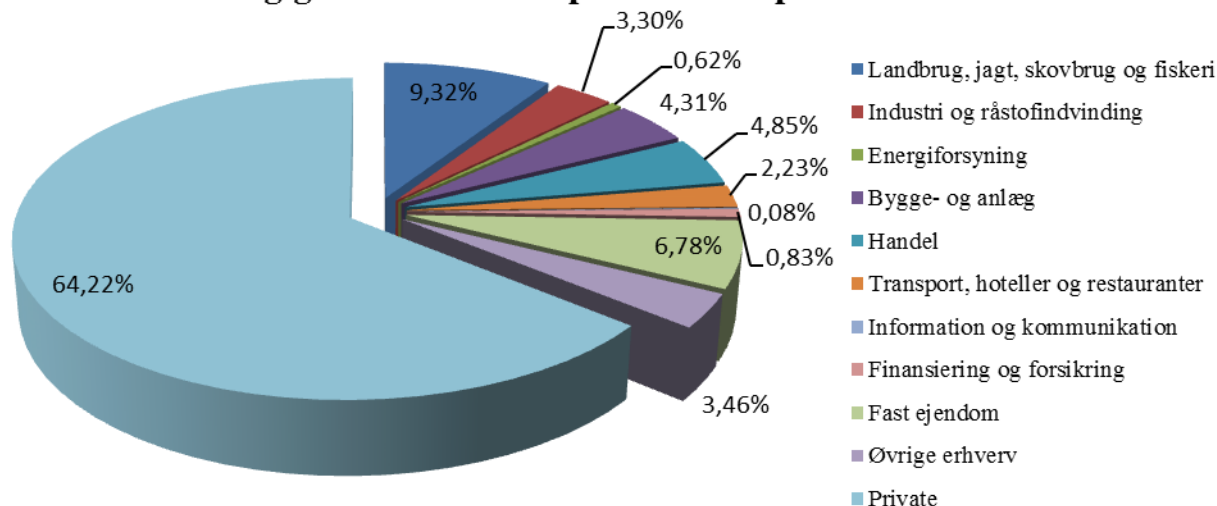
Sparekassens forretningsmodel og risikostyring

Sparekassen har en bæredygtig forretningsmodel, som bygger på at drive Sparekassen forretningsmæssigt således, at der sikres optimal mulighed for handlefrihed og fremtidig vækst – de kommende år præget af organisk vækst, men også med et ønske om, over tid at udbygge markedsområdet yderligere ved opkøb af kunder og/eller fusioner med selvstændige pengeinstitutter på Djursland.

Fordelingen mellem private kunder og erhvervskunder bør være således, at maksimalt 50 % af udlån og garantier udgøres af erhvervskunder, og inden for denne kategori tilstræbes det, at en enkelt branche ikke overstiger 14 % af de samlede udlån og garantier.

Af nedenstående diagram ses, at Sparekassen lever op til denne målsætning.

Udlån og garantier fordelt på brancher pr. 30.06.2018



Udlån og garantier efter nedskrivninger pr. 30. juni 2018 fordelt på brancher.

Der henvises endvidere til Sparekassens hjemmeside, hvor redegørelse for risikostyring 2017 findes.

Likviditet

Sparekassen har pr. 30. juni 2018 opgjort Liquidity Coverage Ratio (LCR) til 379,0 %, hvilket overstiger det gældende krav på 100 %.

Ligeledes har Sparekassen opgjort likviditetskravet jf. § 152 i lov om finansiel virksomhed. Sparekassen har ligeledes her en komfortabel likviditetsoverdækning i forhold til lovens krav – en overdækning på 376,6 % eller 774,4 mio. kr. Overdækningen er steget i forhold til opgørelsen i årsrapporten for 2017, hvor overdækningen kunne opgøres til 369,4 %.

En stresstest af Sparekassens likviditet viser, at Sparekassen er yderst robust, idet Sparekassen har et likviditetsberedskab, som er tilstrækkeligt ud over 12 måneder både i et normalt scenarium og i et afløbsscenario. Anvendt målsætning er en LCR på 200,0 %.

Sparekassen har grundet et komfortabelt likviditetsoverskud en betydelig beholdning af obligationer – primært danske børsnoterede korte obligationer. Ledelsen har stort fokus på, at placeringen er tilpasset den af bestyrelsen fastsatte grænse for renterisiko, og benytter sig af muligheden for at placere likviditet hos andre pengeinstitutter – herunder Danmarks Nationalbank – jf. bestyrelsens vedtagne politik herfor.

Finanstilsynets Tilsynsdiamant

Finanstilsynets Tilsynsdiamant indeholder fem pejlemærker for, hvad der som udgangspunkt anses for at være pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

De fem parametre er:

- Udlånsvækst (mindre end 20 procent pr. år).
- Ejendomseksponering – brancherne fast ejendom og gennemførsel af byggeprojekter (mindre end 25 procent af de samlede udlån).
- Stabil funding (udlån højst 1 gange arbejdende kapital).
- Likviditetsoverdækning (større end 100 procent).
- Summen af store eksponeringer (mindre end 175 % af egentlig kernekapital).

Sparekassen har beregnet værdier pr. 30. juni 2018 og pr. 30. juni 2017, og af nedenstående tabel kan ses, at Sparekassen i begge perioder ligger inden for grænseværdierne.

Tilsynsdiamanten	Grænseværdier	Sparekassen Djursland pr. 30. juni 2017	Sparekassen Djursland pr. 30. juni 2018
Udlånsvækst år – år	< 20 %	-2,25 %	12,66 %
Ejendomseksponering	< 25 %	6,67 %	6,48 %
Funding-ratio	< 1,0	0,49	0,48
Likviditetsoverdækning	> 100 %	N/A	633,80 %
Summen af store eksponeringer (gældende fra 1. januar 2018)	< 175 %	N/A	174,30 %

Tilsynsdiamanten pr. 30. juni 2018 og 30. juni 2017.

Med virkning fra 1. januar 2018 er der indført nye skærpede krav til opgørelse af Sparekassens største eksponeringer.

Det nye pejlemærke bestemmer, at summen af Sparekassens 20 største eksponeringer i forhold til egentlig kernekapital ikke må overstige 175 %.

Det er ledelsens målsætning, at opretholde gode kapitalforhold, således at dette pejlemærke ikke vil hindre kundeforhold med gode kreditværdige kunder. Niveau for store eksponeringer pr. 30. juni 2018 er derfor en udfordring. Dette skyldes primært den regnskabsmæssige behandling af Sparekassens samlede eksponering mod samarbejdspartneren Sparinvest med sammenhængende selskaber. Dette forhold ændres fremadrettet.

Større transaktioner med nærtstående parter

Der har i 1. halvår 2018 ikke været større transaktioner mellem Sparekassen og dens nærtstående parter.

Resultat- og totalindkomstopgørelse for 1. halvår 2018

Noter		30.06 2018 t.kr.	30.06 2017 t.kr.	Helår 2017 t.kr.
5	Renteindtægter.....	28.402	28.099	55.829
6	Renteudgifter.....	1.990	2.054	4.245
	Netto renteindtægter.....	26.412	26.045	51.584
	Udbytte af aktier m.v.	711	92	93
7	Gebyrer og provisionsindtægter.....	18.720	17.414	31.229
	Afgivne gebyr- og provisionsudgifter.....	418	305	1.143
	Netto rente- og gebyrindtægter.....	45.425	43.246	81.763
8	Kursreguleringer.....	1.379	1.235	2.329
	Andre driftsindtægter.....	5.960	1.264	4.168
9	Udgifter til personale og administration	34.350	29.660	59.503
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	1.901	1.741	3.967
	Andre driftsudgifter	634	563	668
	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.....	3.762	2.548	5.461
	Resultat før skat.....	12.117	11.233	18.661
	Skat af periodens resultat	2.666	2.686	3.724
	Periodens resultat.....	9.451	8.547	14.937
Totalindkomstopgørelse				
	Periodens resultat	9.451	8.547	14.937
	Værdiregulering domicilejendomme.....	0	0	0
	Skat af anden totalindkomst.....	0	0	0
	Anden totalindkomst efter skat.....	0	0	0
	Periodens totalindkomst	9.451	8.547	14.937

Balance
pr. 30. juni 2018

Noter	30.06 2018 t.kr.	30.06 2017 t.kr.	31.12 2017 t.kr.
Aktiver			
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	63.572	62.247	61.883
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	97.216	119.820	56.153
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	89	0	368
10 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris.....	856.226	760.065	826.068
Obligationer til dagsværdi	582.689	418.529	587.108
Aktier m.v.	80.489	64.802	78.470
Aktiver tilknyttet puljeordninger	239.186	203.281	227.690
Immaterielle aktiver	21.633	19.958	22.370
Grunde og bygninger i alt.....	10.575	10.575	11.375
Domicilejendomme	10.575	10.575	11.375
Øvrige materielle aktiver	6.738	7.579	6.967
Aktuelle skatteaktiver	0	0	93
Udskudte skatteaktiver	1.488	783	1.488
Aktiver i midlertidig besiddelse	1.521	3.042	3.042
Andre aktiver	7.531	12.321	8.582
Periodeafgrænsningsposter	1.303	1.168	3.129
Aktiver i alt	1.970.256	1.684.170	1.894.786

Balance
pr. 30. juni 2018

Noter	30.06 2018 t.kr.	30.06 2017 t.kr.	31.12 2017 t.kr.
Passiver			
Gæld			
Indlån og anden gæld.....	1.429.705	1.222.892	1.367.911
Indlån i puljeordninger	239.186	203.281	227.690
Aktuelle skatteforpligtelser	1.624	1.062	0
Andre passiver	31.059	30.058	35.709
Periodeafgrænsningsposter	2.663	2.808	3.517
Gæld i alt	1.704.237	1.460.101	1.634.827
Hensatte forpligtelser			
Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	200	200	200
Hensættelser til tab på garantier	120	0	0
Andre hensatte forpligtelser	67	0	0
Hensatte forpligtelser i alt	387	200	200
Efterstillede kapitalindskud			
11 Efterstillede kapitalindskud.....	36.000	36.000	36.000
Efterstillede kapitalindskud i alt	36.000	36.000	36.000
Egenkapital			
Garantkapital	97.028	64.145	94.382
Overført overskud	117.604	108.724	111.060
Hybrid kernekapital.....	15.000	15.000	15.000
Rente af kapital	0	0	3.317
Egenkapital i alt	229.632	187.869	223.759
Passiver i alt	1.970.256	1.684.170	1.894.786

Egenkapitalopgørelse

Egenkapitalbevægelser

	Garant- kapital	Opskriv- nings- henlæg- gelser	Overført overskud	Rente af kapital	Hybrid- kerne- kapital	Egenkapital i alt
Egenkapital 01.01.2017.....	61.016	0	98.721	3.190	15.000	177.927
Ændringer i året:						
Garantkapital indbetalt i 2017 (netto).....	33.366	0	0	0	0	33.366
Udbetalt rente af garantkapital 2016.....	0	0	0	-1.524	0	-1.524
Udbetalt rente af hybrid kapital 2016/17	0	0	0	-1.643	0	-1.643
Skatteværdi af garantrente	0	0	335	0	0	335
Skatteværdi af rente hybrid kapital	0	0	361	0	0	361
Foreslået rente af garantkapital	0	0	0	1.675	0	1.675
Foreslået rente af hybrid kapital.....	0	0	0	1.642	0	1.642
Reg. afsat rente af garant- og hybrid kapital	0	0	23	-23	0	0
Årets resultat.....	0	0	11.620	0	0	11.620
Årets egenkapitalpåvirkning	33.366	0	12.339	127	0	45.832
Egenkapital 31.12.2017.....	94.382	0	111.060	3.317	15.000	223.759
Egenkapital 01.01.2018.....	94.382	0	111.060	3.317	15.000	223.759
Tilbageførsel gr. nedskrivninger 2018.....	0	0	5.457	0	0	5.457
Statistiske nedskrivninger primo	0	0	-9.189	0	0	-9.189
Skat	0	0	821	0	0	821
Reguleret egenkapital 01.01.2018.....	94.382	0	108.149	3.317	15.000	220.848
Ændringer i halvåret:						
Garantkapital indbetalt i 2018 (netto).....	2.646	0	0	0	0	2.646
Udbetalt rente garantkapital 2017.....	0	0	0	-1.671	0	-1.671
Regulering afsat rente garantkapital	0	0	4	-4	0	0
Udbetalt rente af hybrid kapital 2017/18	0	0	0	-1.642	0	-1.642
Halvårets resultat.....	0	0	9.451	0	0	9.451
Halvårets egenkapitalpåvirkning	2.646	0	9.455	-3.317	0	8.784
Egenkapital 30.06.2018.....	97.028	0	117.604	0	15.000	229.632

*) Den hybrid kernekapital har uendelig løbetid og betaling af ydelser er frivillig, hvorfor kapitalen regnskabsmæssigt behandles som egenkapital. Sparekassen udstedte den 16. november 2015 obligationer for 15 mio. kr. med mulighed for førtidsindfrielse tidligst fra 16. november 2020. Lånet forrentes med fast rente 10,38 % p.a. frem til 16. november 2020, hvorefter renten fastsættes til CIBOR6 + 10,38 % i margin. Kapitalen nedskrives, såfremt Sparekassens egentlige kernekapitalprocent falder til under 5,125 %.

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis

Halvårsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, herunder Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (regnskabsbekendtgørelsen).

Halvårsregnskabet aflægges i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Regnskabspraksis er, med undtagelse af nedenstående afsnit omkring IFRS 9, uændret i forhold til den regnskabspraksis, som blev anvendt i årsregnskabet for 2017. Der henvises til årsrapporten for 2017 for nærmere beskrivelse af den anvendte regnskabspraksis.

Pr. 1. januar 2018 implementerede Sparekassen IFRS 9. Disse regler har alene haft betydning for indregning og måling af nedskrivningerne af finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris (udlån og garantier).

IFRS 9 - klassifikation og måling: efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

IFRS 9 – nedskrivninger: med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab (incurred loss), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab (expected loss). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for først indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab de kommende 12 måneder (stadie 1).

Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid.

Renteindtægter på aktivet indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Nedskrivninger på faciliteter i stadie 1 og 2, bortset fra den svage del af stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivninger for svage stadie 2 faciliteter og stadie 3 faciliteter foretages ved en manuel individuel vurdering.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model (probability of default), der udvikles og vedligeholdes af Sparekassens datacentral, SDC A/S, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der er udviklet og vedligeholdes af Lokal Pengeinstitutter. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, som multipliceres med datacentralens PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

Sparekassen har i overensstemmelse med overgangsbestemmelserne i IFRS 9 ikke implementeret den ændrede nedskrivningsmodel med tilbagevirkende kraft. Den akkumulerede effekt af ændringen er således indregnet i egenkapitalen pr. 1. januar 2018, og der er ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal for 2017.

IFRS 9 – regnskabsmæssig effekt:

i t.kr.	31.12.2017		01.01.2018
Balance	Hidtidig praksis	Effekt af ændring	Ny praksis
Aktiver			
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	56.153	-162	55.991
Udlån til amortiseret kostpris	826.068	-2.767	823.301
Aktuel skat	93	821	914
Passiver			
Hensættelser til tab på garantier	0	803	803
Egenkapital	223.759	-2.911	220.848

For at imødegå utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (CRR II/CRD V/BRRD II), foreslået en 5-årig overgangsordning. Konsekvensen heraf er, at en negativ effekt af IFRS 9 først får fuld effekt på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Det er frivilligt for pengeinstitutterne at anvende overgangsordningen. Sparekassen har besluttet ikke at anvende denne mulighed.

Virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget ved ikrafttrædelse i 2018 svarer derfor til forøgelsen af korrektivkontoen opgjort den 1. januar 2018 korrigeret for den skattemæssige effekt.

2. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder og væsentlige ændringer i regnskabsmæssige skøn

Halvårsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet er angivet nedenfor. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket og påvirkningen kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, ligesom ændrede principper fra ledelsen såsom ændret forhold som f.eks. tidshorisonten ændres.

De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af halvårsrapporten for 2018, er de samme som ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2017:

- nedskrivninger på udlån og tilgodehavender og hensættelser til tab på garantier
- værdiansættelse af immaterielle aktiver
- værdiansættelse af domicilejendomme
- værdiansættelse af midlertidig overtagne aktiver
- bidrag til sektorløsninger – Afviklingsformuen og Garantiformuen
- værdiansættelse af sektoraktier
- solvens- og kapitalberedskab
- likviditetsberedskab.

Der henvises til årsrapporten for 2017 for en detaljeret beskrivelse af de regnskabsmæssige skøn.

3. Finansielle risici

Sparekassens virksomhed medfører, at Sparekassen er eksponeret over for forskellige risikotyper:

- kreditrisici
- markedsrisici
- likviditetsrisici
- operationelle risici.

Kreditrisici er risikoen for tab som følge af, at kunden helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser over for Sparekassen.

Markedsrisici er risikoen for, at markedsværdien af Sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at Sparekassens betalingsforpligtelser ikke kan honoreres under Sparekassens likviditetsberedskab.

Den operationelle risiko er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

For nærmere beskrivelse af risici henvises til årsrapporten for 2017.

Usædvanlige forhold

Halvårsrapporten for 1. halvår 2018 er ikke påvirket af væsentlige usædvanlige forhold.

Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til underskriftsdatoen ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af halvårsrapporten.

4. Hoved- og nøgletal

	1. halvår 2018 t.kr.	1. halvår 2017 t.kr.	Helår 2017 t.kr.	1. halvår 2016 t.kr.	1. halvår 2015 t.kr.	1. halvår 2014 t.kr.	
Resultatopgørelse							
Netto rente- og gebyrindtægter.....	45.425	43.246	81.763	43.496	44.282	36.129	
Kursreguleringer	1.379	+1.235	2.329	+765	-3.141	+5.692	
Andre driftsindtægter	5.960	1.264	4.168	1.946	2.957	24	
Udgifter til personale og administration .	34.350	29.660	59.503	29.776	27.928	24.817	
Andre driftsudgifter	634	563	668	796	2.091	1.634	
Nedskrivninger på udlån m.v.	3.762	2.548	5.461	5.801	9.431	4.693	
Resultat før skat.....	12.117	11.233	18.661	8.172	2.995	9.726	
Skat.....	2.666	2.686	3.724	1.831	704	2.383	
Periodens resultat	9.451	8.547	14.937	6.341	2.291	7.343	
Resultat før kursregulering, nedskrivning og skat	14.500	12.546	21.793	13.208	15.567	8.727	
Balance							
Udlån	856.315	760.065	826.436	777.585	778.457	642.868	
Indlån	1.668.891	1.426.173	1.595.601	1.366.458	1.339.044	1.006.817	
Egenkapital	229.632	172.869	223.759	161.193	148.981	167.540	
Efterstillede kapitalindskud	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000	0	
Aktiver i alt	1.970.256	1.684.170	1.894.786	1.615.373	1.559.548	1.202.254	
Nøgletal							
Kapitalprocent	pct.	17,9	17,1	18,8	17,5	14,6	17,4
Kernekapitalprocent	pct.	14,7	13,7	15,7	14,1	11,4	17,4
Egenkap.forrent. før skat (gns) p.a.	pct.	10,8	13,4	9,3	10,4	4,0	11,8
Egenkap.forrent. efter skat (gns) p.a.	pct.	8,4	10,2	7,4	8,0	3,2	8,8
Basisindtjening/omkostningskr. 1)	kr.	1,39	1,39	1,34	1,41	1,49	1,32
Indtjening/omkostningskrone 2)	kr.	1,30	1,33	1,27	1,21	1,07	1,30
Renterisiko	pct.	4,0	2,5	4,2	2,4	4,3	1,9
Valutaposition	pct.	1,1	1,1	0,9	1,3	1,7	1,1
Udlån i forhold til indlån	pct.	54,6	56,4	54,7	59,5	60,7	67,8
Udlån i forhold til egenkapital		3,7	4,4	3,7	4,8	5,2	3,8
Periodens udlånsvækst	pct.	4,0	-1,9	6,7	0,4	3,1	1,2
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	pct.	376,6	363,0	369,4	321,5	293,6	268,2
LCR	pct.	379,0	277,0	238,0	354,0	N/A	N/A
Summen af store eksponeringer		174,3	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Periodens nedskrivningsprocent	pct.	0,3	0,2	0,4	0,5	0,9	0,6
Periodens afkastningsgrad	pct.	0,6	0,7	1,0	0,5	0,2	0,8

1) **Basisindtjening pr. omkostningskrone:** netto rente- og gebyrindtægter + andre driftsindtægter / udgifter til personale og administration + af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver + andre driftsudgifter.

2) **Indtjening pr. omkostningskrone:** indtægter / omkostninger (ekskl. skat).

	30.06 2018 t.kr.	30.06 2017 t.kr.	Helår 2017 t.kr.
5. Renteindtægter			
Udlån og andre tilgodehavender	25.620	25.280	49.778
Obligationer	2.782	2.819	6.051
I alt renteindtægter	28.402	28.099	55.829
6. Renteudgifter			
Kreditinstitutter og centralbanker	177	122	348
Indlån og anden gæld	501	620	1.248
Efterstillede kapitalindskud	1.312	1.312	2.649
I alt renteudgifter	1.990	2.054	4.245
7. Gebyrer og provisionsindtægter			
Værdipapirhandel og depoter	2.483	2.909	4.164
Betalingsformidling	2.267	2.167	4.410
Lånesagsgebyrer	7.409	6.593	12.585
Garantiprovision	714	735	1.134
Øvrige gebyrer og provisioner	5.847	5.010	8.936
I alt gebyrer og provisionsindtægter	18.720	17.414	31.229
8. Kursreguleringer			
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-17	0	0
Obligationer	-1.683	-1.381	-3.486
Aktier m.v.	2.888	2.436	5.423
Valuta	169	155	337
Aktiver tilknyttet puljeordninger	-1.688	2.828	11.852
Indlån i puljeordning	1.688	-2.828	-11.852
Øvrige aktiver	22	25	55
I alt kursreguleringer	1.379	1.235	2.329
9. Udgifter til personale og administration			
Lønninger til direktion og vederlag til bestyrelse			
Direktion	836	820	1.602
Bestyrelse	374	317	676
I alt	1.210	1.137	2.278
Personaleudgifter			
Lønninger	14.861	13.524	26.558
Pensioner	1.564	1.395	2.838
Udgifter til social sikring	2.729	2.453	4.638
I alt	19.154	17.372	34.034
Øvrige administrationsudgifter	13.986	11.151	23.191
I alt udgifter til personale og administration	34.350	29.660	59.503
Det gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede andrager i halvåret	54,3	49,8	50,7

30.06
2018
t.kr.

10. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris

Stadie 1

Nedskrivninger primo	2.704
Nye nedskrivninger, netto	133
Nedskrivninger ultimo	2.837

Stadie 2

Nedskrivninger primo	4.139
Nye nedskrivninger, netto	435
Nedskrivninger ultimo	4.573

Stadie 3

Nedskrivninger primo	40.965
Nye nedskrivninger, netto	5.035
Andre bevægelser	1.166
Nedskrivninger ultimo	47.166

Hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kredittilsagn

Stadie 1

Nedskrivninger primo	556
Nye nedskrivninger, netto	-459
Nedskrivninger ultimo	97

Stadie 2

Nedskrivninger primo	1.627
Nye nedskrivninger, netto	-1.605
Nedskrivninger ultimo	22

Stadie 3

Nedskrivninger primo	0
Nye nedskrivninger, netto	0
Nedskrivninger ultimo	0

Nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko

Nedskrivninger primo	162
Nye nedskrivninger, netto	-23
Nedskrivninger ultimo	139

Nedskrivnings- og hensættelsessaldo i alt, ultimo 54.835

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v. indregnet i resultatopgørelsen

Nye nedskrivninger, netto	6.012
Tab uden forudgående nedskrivning	85
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-271
Indregnet i resultatopgørelsen	5.826

Hensættelser til tab på garantier og utrukne kreditfaciliteter indregnet i resultatopgørelsen

Nye hensættelser, netto	60
Tilbageførte hensættelser	-2.124
Indregnet i resultatopgørelsen	-2.064

Nedskrivninger og hensættelser indregnet i resultatopgørelsen i alt 3.762

	2018 t.kr.	2017 t.kr.	Helår 2017 t.kr.
Værdiregulering på udlån og andre tilgodehavender			
Værdiregulering af overtagne udlån	16.891	11.464	21.883
I alt	16.891	11.464	21.883
11. Efterstillet kapitalindskud			
Efterstillet kapitalindskud, der kan medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget efter reglerne i CRR	36.000	36.000	36.000
Efterstillede kapitalindskud	36.000	36.000	36.000
Supplerende kapital: 36 mio. kr. udstedt 1. september 2014, fast rente 7,35 % p.a. frem til 1. september 2019. Herefter CIBOR3 + 6,53 % i margin. Kapitalen er konverterbar til garantkapital, såfremt Sparekassens egentlige kernekapitalprocent falder til under 7 %.			
12. Eventualforpligtelser			
A. Pantsætninger			
Sparekassen har ikke stillet pant eller anden sikkerhed i aktiver			
B. Garantier m.v.			
Finansgarantier	69.804	43.409	53.356
Tabsgarantier for realkreditudlån	168.783	142.507	165.985
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	79.942	59.961	86.807
Øvrige garantier	32.947	26.476	32.436
Garantier m.v. i alt	351.476	272.353	338.584
C. Andre eventualforpligtelser	44.422	44.127	45.118
Eventualforpligtelser i alt	395.898	316.480	383.702